

„REAGUOK.LT“ - pagalbos įvykus patyčioms mokykloje efektyvinimas

2019 m. rugpjūčio 6 d., Vilnius

KONTEKSTAS	<p>Pasaulio Sveikatos Organizacijos (PSO) 2018 metų duomenimis, Lietuvoje patyčias vis dar patiria 29 proc. berniukų ir 26 proc. mergaičių. Šiandien tai yra viena opiausių visuomenės problemų, paliekanti nepataisomą žalą augančiam žmogui, o savižudybės dėl patyčių rodo, kad šis reiškinys yra labai problematiškas.</p> <p>Didelis patyčių paplitimo mastas skatina ieškoti tinkamiausių kelių ne tik sistemingai registruoti patyčių atvejus, bet ir tinkamai į juos reaguoti, užkertant kelią tolesniam netinkamam elgesiui. Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai mokyklose vaidina kritinį vaidmenį sprendžiant patyčių atvejus ir jų kompetencijų bei žinių tobulinimas ženkliai prisideda prie efektyvesnio pagalbos teikimo besityčiojantiems ir nuo patyčių nukentėjusiems asmenims.</p> <p>Pagalbos įvykus patyčioms teikimo mokymus (išskyrus pavienės iniciatyvas) šiuo metu turėjo tik tos mokyklos, kurios dalyvauja patyčių prevencijos programose (Olweus programa – 470 mokyklų, „Friends“ programa – 20 mokyklų), todėl daugiau nei pusė Lietuvos mokyklų pedagogų šiuo metu nėra apmokyti, kaip sistemingai teikti pagalbą ir spręsti realius patyčių atvejus.</p>
VYKDYTA KONSULTACIJA IR JOS TIKSLAS	<p>Sužinoti suinteresuotų šalių nuomones ir pasiūlymus, ekspertų rekomendacijas, sudarant galimybes visiems dalyvaujantiems pagrįsti savo požiūrį į sprendžiamą problemą ir pateikti grįžtamąjį ryšį. Ši informacija pasitarnaus kuriant „REAGUOK.LT“ mokymų platformą bei rengiant rekomendacijas. Taip pat viešojo konsultacija leis identifikuoti dažniausiai užduodamus, su patyčiomis susijusius klausimus ir problemines sritis.</p>
KONSULTACIJOS DALYVIAI	<p>Trys tikslinės grupės, su kuriomis buvo konsultuojamasi apie pedagogų kompetencijų, reaguojant į patyčias mokykloje, kėlimą:</p> <ul style="list-style-type: none">• Mokyklų pedagogai ir švietimo pagalbos specialistai:<ul style="list-style-type: none">○ Vilniaus miesto savivaldybė;○ Klaipėdos miesto savivaldybė;○ Panevėžio rajono savivaldybė;○ Utenos miesto savivaldybė;○ Tauragės miesto savivaldybė.• Nevyriausybinių sektoriaus atstovai:<ul style="list-style-type: none">○ Visuomeninė organizacija „Gelbėkit vaikus“;○ VŠĮ „Vaikų linija“;○ VŠĮ „Ivairovės ir edukacijos namai“;○ VŠĮ „Vaiko labui“.• Institucijų atstovai:<ul style="list-style-type: none">○ Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;○ Ugdymo plėtotės centras;○ Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras;

KONSULTACIJOS METODAS

- Vilniaus miesto pedagoginė psichologinė tarnyba;
- Šiaulių miesto pedagoginė psichologinė tarnyba;
- Vilniaus universitetas;
- Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus tarnyba;
- Švietimo informacinių technologijų centras.

Šis tyrimas atskleidė viešosios konsultacijos poreikį. Kadangi problema yra kompleksinė, buvo nuspręsta taikyti kelis metodus siekiant sužinoti suinteresuotų šalių nuomones skirtingais klausimais.

Fokus grupių metu su 5 Lietuvos savivaldybių pedagogais buvo prašoma mokytojų įsivertinti savo galimybes suteikti pagalbą nuo patyčių nukentėjusiems asmenims bei išsakyti idėjas ir pasiūlymus, kuriuos būtų galima svarstyti ir įtraukti kuriant „REAGUOK.LT“ turinį. Taip pat, vietoje apskritojo stalo diskusijos buvo nuspręsta vykdyti interviu ciklą su ekspertais ir jų išsakytas mintis tiesiogiai panaudoti atskiroms mokymų temoms sukurti.

Fokus grupių metu buvo susitikta su Vilniaus, Klaipėdos, Utenos, Tauragės miestų ir Panevėžio rajono savivaldybių pedagogais ir švietimo pagalbos specialistais. Susitikimų metu buvo teiraujamasi, su kokiomis darbinėje veikloje ir mokykloje dažniausiai kylančiomis patyčių problemomis jie susiduria, kokios informacijos labiausiai trūksta ir ką būtų naudinga įtraukti į būsimą internetinių mokymų turinį. Pedagogų išsakytos įžvalgos bei keliama klausimai paskatino atsirasti naujai mokymų platformos rubrikai - „Dažniausiai užduodami klausimai“.

Interviu ciklas su vyriausybinių ir nevyriausybinių institucijų ekspertais padėjo identifikuoti suinteresuotų grupių poreikius, mokymų platformos teikiamą naudą, tuo pačiu padedant ekspertams įsitraukti į tolesnius projekto procesus. Interviu ciklo metu buvo gautos profesionalios įžvalgos, nuomonės ir siūlymai, kurios leido surinktą medžiagą naudoti būsimos platformos turinio kūrimui.

KONSULTACIJOS REZULTATAI

„FOKUS GRUPĖS SU 5 LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ PEDAGOGAIS IR ŠVIETIMO PAGALBOS SPECIALISTAIS“

Vykdytų fokus grupių metu:

- Nors dauguma pedagogų savo gebėjimą suteikti pagalbą vaikui, iš kurio tyčiojamosi, vertina gerai arba labai gerai, didžioji dalis dalyvių sutiko, kad internetinė mokymų platforma būtų reikalinga ir naudinga.
- Respondentai norėtų didesnio palaikymo iš mokyklos administracijos, sprendžiant patyčių atvejus.
- Respondentai norėtų visą su patyčiomis susijusį turinį/mokymus turėti vienoje vietoje, kurį būtų lengva naudoti ir paprasta įsisavinti.

Siūlymai:

1 | Didinti mokyklų kompetencijas pagalbos įvykus patyčioms teikimo klausimais.

- 2 | Į platformą įtraukti pagrindinius su moksleiviais, tėvais, mokykla ir jos bendruomene susijusius dažniausiai užduodamus klausimus.
- 3 | Įtraukti klasės valandėlių planus, naudingos literatūros sąrašą.
- 4 | Sudaryti pedagoginių psichologinių tarnybų kontaktų sąrašą.
- 5 | Įtraukti patyčių atvejų analizes, kurios žingsniais paaiškintų incidento sprendimo kelią.

KONSULTACIJOS REZULTATAI

„INTERVIU CIKLAS SU EKSPERTAIS“

Interviu ciklo metu kalbinti ekspertai:

- Egidijus Meilus, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus tarnyba.
- Silvestra Markuckienė, Laura Milčienė, „Gelbėkit Vaikus“.
- Ligita Mickienė, Šiaulių pedagoginė psichologinė tarnyba.
- Nerija Guogė, Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba.
- Akvilė Giniotaitė, Vilma Gabrieliūtė, „Įvairovės ir edukacijos namai“.
- Eglė Tamulionytė, „Vaikų linija“.
- Mantas Masaitis, Švietimo informacinių technologijų centras.
- Kristina Ignatavičienė, Renata Mazūrienė, Specialiosios pedagogikos psichologijos centras.

Siūlymai:

- 1 | Mokymus suskirstyti į temas, kuriose trumpai būtų supažindinama su pagrindinėmis patyčių sampratomis, teisiniais aspektais, patyčių ir konflikto skirtumais, patyčių registravimu, reagavimu pastebėjus patyčias, individualaus pokalbio aspektais su tėvais, auka, skriaudėju ir liudininkais, patyčiomis iš mokytojo, homofobinėmis, elektroninėmis patyčiomis bei patyčiomis dėl negalios.
- 2 | Filmuoti trumpas paskaitas, kurių turinys papildytų mokymų medžiagą, ją praplėstų ir padėtų akcentuoti didžiausius iššūkius.
- 3 | Atvejų analizės metu naudoti diskusijos metodą, kuomet žingsnis po žingsnio besimokančiajam būtų galima sekti problemos sprendimą.
- 4 | Mokymams naudoti Moodle mokymosi aplinką.
- 5 | Mokymus akredituoti, skatinant pedagogus būti labiau motyvuotais kelti savo kompetencijas ir tobulinti žinias.

TOLIMESNI ŽINGSNIAI

Viešosios konsultacijos rezultatai bus naudojami ruošiant „REAGUOK.LT“ turinį bei techninę specifikaciją.

KONSULTACIJOS VERTINIMAS

Viešosios konsultacijos metu išpildyti visi jos plane numatyti įgyvendinimo rodikliai:

	<ul style="list-style-type: none"> • Surengtos 2 viešosios konsultacijos – su pedagogais/švietimo pagalbos specialistais ir viešųjų bei nevyriausybinių institucijų atstovais. • Dalyvių skaičius: 60 fokus grupėse dalyvavusių pedagogų, 11 viešojo ir nevyriausybinių sektoriaus atstovų. • Rekomendacijos ir įžvalgos naudojamos platformos turinio kūrimui ir tolesniam jos administravimui. • Parengta 1 viešosios konsultacijos ataskaita.
IŠMOKTOS VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS VYKDYMO PAMOKOS	<p>Viešosios konsultacijos atlikimas patobulino mūsų laiko valdymo įgūdžius, padidino suvokimą apie tarpinstitucinio bendradarbiavimo svarbą, išmokė tikslingai organizuoti pokalbius didesnėse žmonių grupėse. Buvo pastebėta, kad reikia stiprinti ekspertų galimybes kokybiškai įsitraukti į viešojo sektoriaus vykdomus projektus ir savo ekspertinėmis žiniomis prisidėti prie kuriamų projektų kokybės.</p> <p>Bendraudamos su savivaldybių administracija, pedagogais, institucijų atstovais supratome, jog vykdant pokyčius švietime labai svarbu įtraukti visas suinteresuotas puses, išgirsti bei atsižvelgti į žmonių, kuriems bus skirtas šis naujas įrankis lūkesčius ir rekomendacijas.</p>
ASMUO KONTAKTAMS	<p>Kamila Gasinska „Kurk Lietuvai“ projektų vadovė kamila.gasinska@kurklt.lt</p> <p>Laura Varslauskaitė „Kurk Lietuvai“ projektų vadovė laura.varslauskaite@kurklt.lt</p>

2a. Tikslo ir uždavinių forma

Nagrinėjama viešosios politikos problema	
Konsultacijos tikslas	
Konsultacijos uždaviniai	
Kaip rezultatai bus panaudojami?	

3a. Tikslinių grupių sąrašo forma

Nr.	Atstovaujama visuomenės dalis	Tikslinė grupė / organizacija

6a. Konsultacijos komandos forma

Komandos narys	Asmuo	Atsakomybės
Konsultacijos lyderis		
Temos kuratoriai		
Komunikacijos specialistas		
Organizatorius		
Moderatorius		

7a. Veiklų vykdymo grafiko forma

		Kovas			Balandis					Gegužė				Birželis				Liepa					Rugpjūtis				Rugsėjis	Atsakingas
		11	18	24	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	5	
1. Veikla	Konsultacijos planavimas																											Laura Varslauskaitė, Kamila Gasinska
	Esamos situacijos analizė																											
	Susitikimai su suinteresuotomis šalimis																											
	Užsienio praktikų analizė																											
	Išgryninta projekto problema ir tikslas																											
2. Veikla	Atlikta poreikio apžvalga																											Laura Varslauskaitė, Kamila Gasinska
	Konsultacijos ruošimas																											
	Komunikacija apie vykdomą konsultaciją																											
3. Veikla	Klausymynų konsultacijų vykdymui rengimas																											Laura Varslauskaitė, Kamila Gasinska
	Fokus grupių ir interviu ciklo su ekspertais vykdymas																											
	Fokus grupių su 5 savivaldybių mokytojais dalykininkais vykdymas																											
	Interviu ciklo su ekspertais vykdymas																											
4. Veikla	Konsultacijų metu gautų duomenų analizavimas ir apibendrinimas																											Laura Varslauskaitė, Kamila Gasinska
	Mokymų platformos kūrimas																											
	Techninio sprendimo paieška																											
	Techninių platformos galimybių bandymas																											
5. Veikla	Platformos dizaino kūrimas																											Laura Varslauskaitė, Kamila Gasinska
	Mokymų turinio kūrimas																											
	Mokymų temų derinimas																											
	Metodinės medžiagos rinkimas																											
6. Veikla	Metodinės medžiagos ruošimas																											Laura Varslauskaitė, Kamila Gasinska
	Vaizdinės medžiagos ruošimas																											
	Rezultatų panaudojimas																											
	Rezultatų pristatymas Švietimo mokslo ir sporto ministerijoje																											
6. Veikla	Rezultatų viešinimas "Sveikas, rugsėji" renginio metu																											Laura Varslauskaitė, Kamila Gasinska
	Mokymų akreditavimas Vilniaus universitete																											
	Straipsnių žiniasklaidai rengimas, viešinimas																											
	Rekomendacijų ruošimas remiantis viešosios konsultacijos rezultatais																											
	Pradėtas rekomendacijų įgyvendinimas																											

10a. Vertinimo rodiklių forma

Rodiklis	Aprašymas	Siekiama reikšmė
Procesui vertinti		
Poveikiui vertinti		

18a. Vertinimo klausimynas

Proceso
vertinimas

18a. Vertinimo klausimynas

Poveikio
vertinimas
